

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Verborum Significatione. Titvlvs XIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

DE VERBORVM SIGNIFICATIONE.

TITVLVS XIX.

CAP. I.

Cum fratres minores in dementibus vobis secundum eorum regu- lam debeant induci, de qua vobis sit intelligendum, hoc reliquit iudicio superiorum, praesertim sub poena excommunicationis illi vobis, & reprehendens fratres, qui pro arbitrio suo habitus, curtos, stritos, & novitatis plenis portabant, qui transgressores regulae non dicuntur, si in hoc superioribus obsequuntur. Superiores, etiam arbitrii potestatem habenda sint granaria & cellaria pro necessitate ad victum colligenda. Tandem fratres ipsi hortantur ad obedientiam, quam dicit paupertati & castitati esse preferendam. Id. & est vobis mandatum. Concord. c. Exiit qui seminat, eod. tit. lib. 6. & Clem. Exiit de parat. sed. tit.

Vorundam exigit exere. scrupulositate ambiguum, ac ipsorum quodammodo in doctrina scientia (ne discretus, quod irreligiola horum sit vana, & in hoc superstitiosa religio) ut dum suis mavult temere sub conscientiae velamento conceptibus, quam prelatorum ordinis sui cum obedientiae merito providere inhaerere sententiam, nos post praedecessorum nostrorum, & praesertim felicis recordationis Nicolai quarti, ac pie memoriae Clement. V. Romani Pontificis super intellectu & observantia regulae ordinis fratrum minorum, declarationes salubriter editas, solidas quidem & claras, & lucidas multaque maturitate digestas, nostras Domino favente indubitanter praedecessorum declarationibus declarationes adiungamus: sicque dies a diei eructet verbum, & vox nostri sententiam manifestet, ne perperam paucorum dicti ordinis fratrum (quod ab his) in secula, reata ipsarum declarationum verba convertens in devium, illa que suis eis profecto contraria accommodans sententibus, ingratas Deo, superiores contumax, praefato ordini detrahens, odiosas confutariis, unigenam scindens, si valeat, reddatur, ac grave in populo scandalum a latitanti quin potius (ut nostra vehementer flagitat in sententia) antedictis profugatis incommo disacer sancta minorum fratrum religio, ad quam iam dudum (cum minor nos gradus haberet) dilectionis & devotionis fervor incanduit, nunc vero post susceptum a nobis Apostolice servitutis iugum, ad illius religionis gubernationem, protectionem, defensionemque interioris exteriorisque propitiam pastoralis curae sollicitudo nos angit, paternae cogit providentiae debuit, ac internae charitatis zelus accendit, quia pace gaudeat, sancto proficiat ocio in numero ac merito, quam & plurimum augeatur, blandique in regentium filiorum suae scilicet professionis ruat oscula, maeret vitulum, eorumque libentis, & sedula curata in amplexus: profecto quam ipsius religionis odor trahat, charitas attrahat, scientia lucideat, oratio miteatur, quae in convallibus lachrymarum, huius scilicet mundi miseriae, vel cordis contritionis & humillationis purissima ascensionem in corde suo disposuit, ut non solum in virtutem de virtute proficiat, sed in eadem virtutibus permansens, quasi quibusdam harum ad perfectionem tendentibus gradibus, ac die in diem si de se melior ascendat in altius, terrena desinat, ac coelestia complectatur: sicque tandem divino lumine collocata in patriis, tantum Deum secundum huius sanctae ascensionis gradus cognoscit spernit, quatenus nunc in huius peregrinationis angustis illos conscendit altiores. Nam secundum David Prophetam existimatum, dum sanctam ecclesiam Deus suscipiet, in eius gradibus

linea clausulae in taxando quarta pars grossi Turon. addatur, & si quid superfluum, & minus linea, illud superfluum ac taxationem immutat. Lineam autem, quae centum ac quinquaginta literas, seu XXV. continet dictio- nis, intelligi volumus in hoc casu: & ut taxatio huiusmodi (dum exempla ponuntur) quodammodo procedat, in ista illa clausula: Verum ne sub eo praxetur, &c. quae quatuor continet lineas, uno Turon. grosso taxetur, illa etiam clausula: Praebendam vero ac dignitatem, quae cum acceptatione reservat, quae quatuor & paulo plus continet lineas, uno Turon. grosso taxetur: & in huiusmodi clausulis additis, secundum linearum numerum idem fiat. Eandem taxationem cum moderamine, quoad praefatas literas in registro nostro volumus, cum fuerint registranda. Eandem taxationem quoad praefatarum literarum notas, & gratias cum anecdito numero abbreviatores observent. De executionis vero huiusmodi gratiarum abbreviatorum ipsi, etiam nisi clausula non communes vel huiusmodi apponatur eidem, duas tantum recipiant Turon. Hoc licet fieri in taxatione praedictarum literarum videmus, in forma tamen pauperum defertur volumus pauperum, & nostram taxationem in illa, videlicet octo Turon. grossi inviolabiliter observari: nam hoc non fore vitium, qui super pauperem & egenum, & in ista huiusmodi prophetibus & edocemur. Circa taxationem autem literarum, quae per audientiam transmittuntur, nihil ad praefatos aliquid duximus ordinandum, sed antiquissimus modus observetur in illis, qui solitus est hactenus observari: maxime secundum taxationem literarum ipsarum, quae in libro provinciali inveniuntur esse scriptae. In quarum taxationibus literarum ex causa rationabilibus infirmis, ut Turonens. grossi, quoad scilicet Romana curia existerit circa montes Romanos succedat. Ceterum ubicunque de Turon. grossi in taxationibus praefatis sit mentio, intelligi volumus, quoad curia fuerit circa montes. Si vero circa montes Romanos scilicet, vel in aliis locis, vel in ista praefata curia ipsa commiserit, in taxationibus anecdito huiusmodi pro Turonens. ponatur. Ad haec praefata nostrae ad iocimus functioni, ut si forsitan (quod quodamque contingit) eveniat, videlicet quod non culpa, neque ignavia, vel defectu scriptoris, vel eius ignorantiae excusata, quae occasione abbreviatoris, qui notam ex qua litera gressis procedit, in sepe formaverat, eadem grossa litera quae fuerit referenda: hoc ipsi scriptori, vel illi, qui litera huiusmodi fuerit referenda, non noccat, sed abbreviatori debeat imputari, in tantum, ut eidem scriptori abbreviatori ipse satisfaciat integre iuxta taxationem nostram grossi literae referenda: Ceterum ut praedicta, quae in hoc pro unitate publicae functionis salubriter, & in omnibus sit observata inveniant, quo transgressores in maiori noverint se poena percituri statim, & in ista omnes & singuli, tam literarum nostrarum, quam registri nostri scriptores, quam abbreviatores novissimum scriptum (quibus etiam abbreviatoribus specialiter differunt sub excommunicationis poena mandamus) qui omnia praemissa fecerint, plus scilicet praefatas nostras benedictales literas, vel notas ipsarum, vel ea eandem in dicto registro scripturas taxando, exigendo vel recipiendo pro se, quam superioribus taxatum: usque ad semel tempore, in quo sic deliquerint, sint eo ipso suspensi, & in eodem deliquerint in eodem, ipso facto eodem offitio quoad quantum in ipsis fuerat, maculare canarunt) praesertim se privatos agnoscant. Nulli ergo liceat, &c. Datum Avin. 4. Idus Decembris. Pontificatus nostri Anno 1340.

habet in illis minoribus majoribus obsequi, illisque in-
 tercedere, non in certis solum, verum etiam in dubiis: &
 precibus perfusi artibus, quibus obediunt, presentem re-
 sponsam singulis, quibus obtemperant disciplinis, ut illarum
 non egrediantur debitis obsequiis ministeriis subse-
 quantur. Sic iudicant cuncta rimantur & discutunt, leges ca-
 pitulorum appellat, sic virtus constant in medio sapien-
 tiam evidentemque deponit: ne si quisque regatur, ut
 appetit, confectum corruat, ut non querit, neque taliter
 conserventibus non ordo, sed horrore inhabitet: aut si
 quod ab illis discordia: religio, religio relegatur: sen-
 tentia non quod variatur, ut capta, & crescit in stolidis
 opinionibus phantasia. Eodem modo, eisdemque
 operantibus rationibus invitati, cum praefatorum im-
 munitatem, vel custodiam sub certa forma, simul scilicet
 & separatim in suis administrationibus & custodiis,
 cum a guardianis & duorum de conventu loci discretorum
 Sacerdotum & antiquorum in ordine fratrum consilio &
 assensu, praefatus Clemens iudicio dixerit relinquendum
 in illis non creditur esse in expertis, quod fratres &
 ipsi illique granaria & cellariis non possunt vix necessaria
 possidere. quo casu granaria & cellaria, congregationes
 & conventiones huiusmodi eis ipse concessit, prout in
 praedictis ejusdem Clementis litteris plenius continetur.
 Non de praedictorum fratrum nostrorum consilio eorum-
 dem ministerium & custodiam sub eadem forma iudicio
 praefatorum auctoritate committimus determinare, vide-
 licet aditari atque praecipere eo casu qualiter, ubi, &
 quando, & quomodo granum, panem & vinum pro vicia
 fratrum necessarii, fratres ipsi quaerere debeant, conser-
 vare sive reponere, etiam si reponenda sint praedictis gra-
 nariis & cellariis conservanda: Statuentes & districte
 praecipiendo mandantes, quod in praedictis & his simili-
 bus eorumdem arbitrium & determinationem sive iudi-
 cium generalis quidem in totius, provincialium vero in
 provincialium, ministerium ac custodiam simul & sepa-
 ratim administrationibus & custodiis ordinis memora-
 ti commissi esse, cum guardiani tamen (ut supra praedi-
 cimus) & duorum de conventu loci discretorum sacer-
 dotum & antiquorum in ordine fratrum consilio & as-
 sensu, fratres omnes & singuli obsequi omnimode, il-
 liquet patere per omnia teneatur. Ac insuper quod il-
 lorum legendo arbitrium, determinationem sive iudi-
 cium, illisque patendo, nec dici possint vel debeant,
 atque ipsi seipsos autem sua regula vel constitutio-
 nem sui ordinis transgressores. Ideoque omnes & sin-
 gulos fratres antedicti ordinis minorum, qui strictos,
 citos & difformes habitus ab ipsius generalis mini-
 strii & aliorum de dicta communitate habitum coram
 nobis & fratribus nostris, & aliis in Romana curia de-
 siderant, vel deserunt, monemus & hortamur in Do-
 mino, eis nihilominus in virtute sanctae obedientiae &
 huius excommunicationis poena per Apostolica scripta
 mandantes, quatenus ad mandatum ipsius generalis
 ministerii, quos deserunt habitus, & aliis iuxta ejusdem
 generalis ministerii determinationem sive iudicium,
 se ipsos praestantur induantur. Ipsique generali in-
 ministerio sicut & aliis, & per omnia secundum beati Fran-
 cis regulam & praedictorum praedecessorum nostrorum
 constitutiones, concessionis, & commissiones, in ipsis
 constitutionibus comprehensas, & nostras contentas
 in praesentibus, humiliter obediunt, pareant & inten-
 dent: non obstantibus quibuscumque privilegiis, indul-
 gentiis, litteris, libertatibus, immunitatibus, vel exem-
 ptionibus, eis, vel alicui ipsorum a praefato Clemente

concessis, vel appellationibus ab eis vel ipsorum aliquo
 ad sedem Apostolicam interdictis, quae in quantum possent de-
 rogare praesentibus viribus vacuum. Religio namque
 perimitur, si a meritis subditi obedientia subtrahatur:
 magna quidem paupertas, sed majori meritis, bo-
 num est obedientia maximum, si custodiant illa: nam
 prima rebus, secunda carni, tertia vero menti domina-
 tur & animo, quos velut effrenes & liberos ditioni al-
 terius humilis iugo proprio voluntatis astringit. Ad
 hanc itaque fratres praedicti non invitati, sed sponte re-
 cedant, hanc velint & appetant, hanc magis desideris
 concupiscant, illudque votis Cantorum & ingemunt.
 Oculum me osculo oris sui, charitatis utique & dilec-
 tionis, religionis huius obedientia sancta purificans:
 nam meliora sunt ubera tua praceptorum, siquidem &
 consiliorum quaedam autem pocula, vino, unguentis
 optimis, scilicet bonae fame fragrantia suavitate odorem.
 Nec formident hi ad obedientiam ordinis Deo auctore,
 dum redeunt: nam praetatos suos (ut semper speramus,
 etiamque iungimus) sibi benignos & mites invenient, ce-
 teros dulces atque palatibiles, cum sint & esse debeant om-
 nes & singuli fratres in Christo, & clamant: Quis mi-
 hi det te fratrem meum, communi scilicet patre beato
 Francisco congenitum, fugentem ubera matris meae, re-
 ligionis utique & professionis eius velut matris, contem-
 plationis & electionis suavia & dulcia pocula, ut inven-
 iam te foris ab ejusdem observantia quodammodo
 dispartem, & deosculer blande, videlicet intra charitatis
 viscera te complexus: & jam me, imo & te nemo despi-
 ciat, profecto quos foris postos multi, ac si divites & de-
 sudes, fortasse despexerant, intus, puta intra dilectionis
 interna praecordia & conformis observantiae claustra re-
 positos, jam nemo despicit, sed suscipientes eosdem dul-
 cedine quique digne laudibus effert, & susceptos. Nul-
 li ergo, &c.

C.A.P. II.

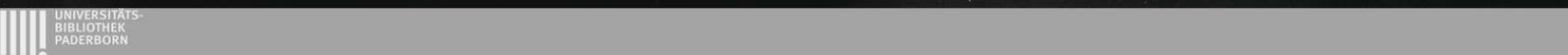
Transmissio qualiter glossantes decretalem, Exiit quia seminat,
 sed. ut. lib. 8. excommunicationem ipso facta non obstantibus qui-
 busdam privilegiis incurrit, illam excommunicationem usque
 ad hunc usque suspensam, & ad hunc usque suspensam
 suspensionem contra fratres minores obsequi non possunt trahere
 occasione.

Quia nonnunquam, quod conjectura, profuturum
 creditur, subsequens experientia nocivum ostendit,
 non debet reprehensibile iudicari, si canonum con-
 ditor, canones a se vel suis praedecessoribus editos, vel
 aliqua in eisdem contenta canonibus, revocare, modi-
 ficare vel suspendere studeat, si, es obesse potius
 viderit, quam prodesse. Sane dudum felix record. Ni-
 colaus Papa quartus praedecessor noster, quaedam con-
 stitutionem declarativam, quae incipit, Exiit super re-
 gula dilectorum filiorum fratrum ordinis minorum,
 quam beatus Franciscus almus confessor instituit,
 promulgavit: sub certis poenis artibus interdicens, ne
 concordantiae, contrarietates, seu adversae vel diversae
 opiniones ab ipsius constitutionis lectoribus seu ex-
 positoribus aliquatenus inducantur, nec super consti-
 tutione glossae fiant ab aliquibus, nisi forsitan, per quas
 verbum vel sensus ipsius vel ipsa constitutio quasi gram-
 maticaliter & ad litteram exponatur, nec intellectus
 ipsius per legentem distorqueatur ad aliud, quam con-
 stitutionis ejusdem littera ipsa sonat: glossantes autem
 in scriptis constitutionem eandem aliter quam superius
 est expressum, facientes quoque commenta, scripturas
 seu libros, & ex certa scientia & deliberatione deter-
 minantes in scholis, seu predicantes contra contenta
 in constitutione praedicta, vel aliqua seu aliquod praedi-
 citorum (non obstantibus aliquibus privilegiis seu

1. Vide Cart. in l. 1. §. si plures: ff. de instituto. Joan. And. & post
 in Albo. in re. v. d. n. ex consil. de reg. jur. lib. 8. & de materia un-
 jus. in art. §. si quis in Clem. ex. v. v. r. v. s. v.

2. Cant. r. b. Vide qua nota v. in cap. extra mater. de sent.
 excomm. l. 6. Font.

M m m m a

indulgentis aut literis Apostolicis, quibuscuque per-
sonis, dignitatibus, ordinibus, aut locis religiosis vel se-
cularibus generaliter vel singulariter sub quacunque for-
ma vel expressione verborum concessit: que nolit ali-
quibus in predictis quomodolibet suffragari ipso facto
excommunicationis sententia voluit subiacere. Nos au-
tem attendentes, quod argumentis frequentibus & colla-
tionibus laene veritatis aperitur, quodque sub eadem
litera sepe later multiplex intellectus, nec non esse diffi-
cile, volentibus constitutionem predictam perfecte lege-
re ac intelligere, penas adjectas in constitutione huius-
modi devitare: viam veritatis aperire volentes, & periculis,
que ex predictis possent literarum personarum precipue scho-
lasticarum incurrere, se lubriter obviare, presertim cum de
novo suborta sint aliqua dubia, circa que possent pericula-
ri veritas, & erroribus via pandi, nisi liceret conferre su-
per contentis in constitutione huiusmodi & disputare:
prohibitiones & penas predictas tam latas, quam com-
minatas, & earum effectus, in fratrum nostrorum ac mul-
torum Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum pra-
latorum sacrae theologiae magistrorum presentia,
dum consistorium teneremus, auctoritate Apostolica da-
ximus usque ad sedis Apostolicae beneficium suspen-
dendas. Per suspensionem autem huiusmodi nequa-
quam cuiquam intendimus impartiri, quod contra fra-
trum regulam predictorum dogmatizare, scribere seu
determinare, predicare seu prave loqui liceat publice
vel occulte: quoniam haec omnibus & singulis auctori-
tate predicta districtius inhibemus. Ne autem in postero
praemissarum prohibitionum & penarum suspensio
in dubium revocari valeat, aut alicui propter defectum
probationis impingi, quod velut transgressor prohibito-
num ipsarum in penam seu penas inierit aut edictas:
Nos volentes super hoc de opportuno remedio provide-
re, chartas seu membranas suspensionem continentem
eadem appendi seu affigi in majoribus ecclesiae Avinionensi
officiis, seu super liminaribus faciemus, que suspensionem
predictam suo quasi sonoro proconio & patenti iudicio
publicabunt. Dat. Avin. 7. Cal. April. Anno 6.

CAP. III

*Domini verum, que perveniunt ad fratres minores, re-
cipiunt ab ecclesia Romana, simpliciter usu facti fratribus ipsis
reservato in ea. c. xxi. qui seminat. eod. tit. l. 6. Summus pontifex
refutat: multiplices rationes probans eos non posse habere in re ali-
qua simpliciter usum facti. Et statuit quod de cetero nullam rem
nullamq. dominium habeat ecclesia Romana in huiusmodi rebus,
que in posterum conferuntur vel offeruntur ipsis fratribus. Hac
extrema voluntas est iuridica, & subtilis in plerisque locis, pra-
sertim ubi probat usum simpliciter non posse consueti in rebus usu
consumptilibus.*

AD conditorem canonum non est dubium pertine-
re, cum statuta a se vel praedecessoribus suis edita
obesse percipit potius, quam proficere, ne ulterius ob-
esse valeant, providere. Dudum siquidem felix recor-
datus Nicolaus quartus praedecessor noster, attente prospici-
ens in almi confessoris beati videlicet Francisci regu-
la contineri, quod nihil sibi approprient, neque domi-
neque locum, neque rem aliquam aliam sui ordinis pro-
fessoribus, ac considerans diligenter, quod per pia recor-
dationis Gregorii Papae IX. & nonnullos alios pra-
decessores eiusdem fuerat declaratum, hoc debere ser-
vari, tam in speciali, quam in communi: necnon &
consideranter attendens, nonnullos fratribus ipsis de-

trahere, impingentes eisdem, quod res ipsas de causa
rationes huiusmodi non observarent, necesse videtur
rans omnia contra praemissos fratres obstruuntur: unde
re, ac professorum ipsorum conscientiam prostrant: unde
alia ordinavit & statuit, omnium utilitatem & hono-
rum, ecclesiarum quoque & orationum, quibus fratribus
returum tam praesentium, quam futurorum, quibus fratribus
& aliarum emptarum, & elemosinarum, quibus fratribus
seu concessarum dictis fratribus. In quibus fratribus
vel concedentes ipsis nihil in ipsis fratribus
servandum) proprietatem & dominium plene ac libere
ad se & Romanam ecclesiam pertinere, ipsi in quibus
ensae antedictam ecclesiam, simpliciter vel fratribus
in rebus & bonis huiusmodi reservato fratribus
ctis. Et quia nonnunquam libros, & alia huiusmodi
dicta vendi expedit, seu etiam commutari, fratribus
in eadem ordinatione concessit, ut res ipsas vendi
vel divinum auctoritas intercederet) possent libere com-
mutare sed & quia fratribus ipsis pecuniam per ipsos
alium recipere ipsorum regula districtius interdictum, nullum
& concessit, quod si vendi contingeret res multae ante-
dictas pretio estimato, quod huiusmodi pecuniam pro
procuratore debere recipi, a praefata sede, vel Car-
dinali gubernatore eisdem ordinis deputandam, reman-
torem eundem in rem vestiam, cuius usus esse possit
suis eiusdem ordinis fratribus, expenditure pro re-
cto, quod possent de yllius rebus mobilibus, ut penam
valentibus fratribus ipsis pietatis sui de re communi, vel
pro alia honesta causa, & rationabili obedientiae causa
per hoc superiorum suorum licentiam, sine ulla condi-
tione ordinem ordinare. Quorum interea pro omni
deratione motus praedecessor noster ordinem, huiusmodi
illa dicto ordini existimans profutura: ipsi tamen or-
tento modo utendi fratrum ipsorum ac dictae ecclesiae
subiecta patientia circa ipsam non possent, sed potius
tam ipsis fratribus, quam multis aliis ordinibus, huiusmodi
magistra rerum, experientia noscitur destinata. Ipsi
quidem fratribus quantum ad statum petitionis necesse
quam profuit reservatio nominis sapienter, cum tamen
perfectio vite Christianae principaliter, & essentialiter in
charitate consistat, que ab Apostolo perfectissima vici-
tium dicitur, & que unit seu iungit aliquoties in tra-
minem suo fini: ad quam per concessum huiusmodi
temporalium, & ipsorum expomatationem, sua dispo-
tutur; per hoc praecipue, quod sollicitudo, qua appropria-
lia in acquirendo, conservando, & dispensando, appropria-
que plerumque ab actu charitatis retrahit, arguitur. Con-
stat quod si sollicitudo eadem post expomatationem, huius-
modi, que ante ipsam inerat, pertinet, ad pertinet
nem huiusmodi, talem expomatationem valere nullam contin-
constat autem, quod post ordinem huiusmodi bona praesentia
fuerunt in acquirendis ac conservandis bonis praesentibus
in iudicio & extra minus solliciti, quam ante ipsam
rant fratres ipsi, quamquam sint religiosi mendicantes
alii, habentes aliqua in communi. Ad hoc, magis appropria-
profuit dictis fratribus in ordinatio supra dicta, quamquam
ad hoc, quod propter caritatem talis propria, & appropria-
tiores dicere valeant, quam si res ipsas cum illis appropria-
carere (se dicunt) dominio obtinent. Licet tamen pra-
decessor noster predictis dominium earum concessit
que ipsis fratribus offerri seu conferri, aut aliter appropria-
nre contigerit, quantum tamen usum facti huiusmodi
habere licet ordini, vel fratribus antedictis, qui illis
simpliciter predictis fratribus reservato in re communi
ecclesiam recipiendum duxit, ac libere per ipsos
decreverit, ut superius est expressum: autem magis
ipsorum fratrum utendi modo, & eius ecclesiae, appropria-

a De utilitate dispensationis omnino rade solum nuptialium
Iohannis de Nevegan in princ. Pont.

ad ipsos possit ex re ipsa utilitas (salva rei substantia) pervenire, quales res consistit esse usu consumptibiles, nequaquam possit in rebus ipsis cuiquam usufructus vel usus constitui, vel à quoquam haberi. Adhuc nec jus utendi, quod nec est jus in re, ne servitus personalis, sed merè jus personale, pro quo reales actiones non competunt, in rebus talibus, vel rebus ipsa utendi potest constitui vel haberi, cum & jus tale exigit, quod ex re ipsa, quæ ad utendum conceditur, tali modo ad usufructum pervenire possit utilitas aliqua, ac cum usu permanere usufructus, substantia salva rei, quod nequaquam potest (sicut ad sensum potest percipi) in rebus usu consumptibilibus reperiri. Rursus nec simplex usus, qui nec est servitus, nec pro illo competit jus utendi, in talibus rebus potest constitui vel haberi: cum enim uti re aliqua, nihil sit aliud propriè, quam fructus rei sive utilitatem aliam in solidum vel pro parte recipere, qui ex ea possunt (salva rei substantia) provenire, restat quod re ipsa uti quis nequeat, ex qua (eius salva substantia) nulla sibi provenire potest utilitas, quales res usu consumptibiles esse constat. Ex quibus patet, quod nec usus, qui est servitus personalis, nec jus utendi quod non est servitus, sed merè jus personale, nec actus ipse utendi sine jure aliquo possunt in rebus usu consumptibilibus constitui vel haberi, cum quodlibet præmissorum exigit, quod ex re ipsa (salva rei substantia) possit haberi jus utendi, seu utendi ex re ipsa utilitas aliqua provenire, quod utique in rebus nequit usu consumptibilibus reperiri. Nec obviat prædictis, quod idem prædeceff. not. in ordinatione prædicta etiam illorum, quæ ad vitæ sustentationem pertinent sibi & Romanæ ecclesiæ dominium, reservari: hoc enim de rebus illis duntaxat debet intelligi, quæ usu non sunt consumptibiles, sine quibus humana vita non est sustentabilis, quæ utique non sunt pauca. Licet autem in rebus usu consumptibilibus, nec jus utendi, nec ipsum uti possit constitui vel haberi, ipsæ tamen poterit jus abuti: Abuti autem (dum tractatur de rebus usu consumptibilibus) pro rei consumptione sumitur, quod ei opponitur, quod est uti. Vti quidem præsupponitur, quod cum usu salva rei substantia maneat, sed abuti exigit, quod cum actu hujusmodi rei substantia consumatur: cum abuti nihil aliud, quam contra naturam usus uti in hac materia propriè possit dici. Licet autem quis re utilis abique jure utendi aliquo uti possit, ipsam tamen uti etiam in re tali abique jure utendi, separato à dominio vel conjuncto, nec ab aliquo potest constitui, nec à quoquam haberi. Et quod talis usus constitui nequeat, ex hoc patet, quod dare vel constituere quod suum non est, nec ad se pertinet, nemo potest, licet interdum illud dare possit aliter, quam sit suum. Actus autem ipse utendi ad utentem pertinet, in quantum quis suorum actuum per liberum arbitrium & voluntatem dominus dicitur, cum per hoc illos non exercere valeat, vel etiam exercere: non autem actus ipse utendi ad eum pertinet, qui concedit alii, quod in re sua actum illum valeat exercere: quod utique nihil est aliud, quam quod actum suum ad rem concedens ad actum suum utens valeat applicare. Sicut qui equum suum alicui commodat, non actum equitandi concedit commodatario, sed quod actum illum in equo suo valeat exercere: quod non est unicus actum utendi simpliciter concedere sine jure, cum hoc concedere nihil sit aliud, quam concedere jus utendi: quod quidem jus utendi separatum à proprietate seu dominio in rebus, quæ usu consumuntur, nequit constitui: ut patet manifestè ex prædictis. Præterea quod simplex usus, id est, sine jure utendi à proprietate seu dominio separatus, etiam in re utilis haberi nequeat, sic probatur. Si enim possit haberi usus talis, aut ante actum ipsum, aut in ipso actu, aut post completum actum hujusmodi haberetur. Quod autem hoc nequeat fieri, ex hoc patet, quod

ad ipsos possit ex re ipsa utilitas (salva rei substantia) pervenire, quales res consistit esse usu consumptibiles, nequaquam possit in rebus ipsis cuiquam usufructus vel usus constitui, vel à quoquam haberi. Adhuc nec jus utendi, quod nec est jus in re, ne servitus personalis, sed merè jus personale, pro quo reales actiones non competunt, in rebus talibus, vel rebus ipsa utendi potest constitui vel haberi, cum & jus tale exigit, quod ex re ipsa, quæ ad utendum conceditur, tali modo ad usufructum pervenire possit utilitas aliqua, ac cum usu permanere usufructus, substantia salva rei, quod nequaquam potest (sicut ad sensum potest percipi) in rebus usu consumptibilibus reperiri. Rursus nec simplex usus, qui nec est servitus, nec pro illo competit jus utendi, in talibus rebus potest constitui vel haberi: cum enim uti re aliqua, nihil sit aliud propriè, quam fructus rei sive utilitatem aliam in solidum vel pro parte recipere, qui ex ea possunt (salva rei substantia) provenire, restat quod re ipsa uti quis nequeat, ex qua (eius salva substantia) nulla sibi provenire potest utilitas, quales res usu consumptibiles esse constat. Ex quibus patet, quod nec usus, qui est servitus personalis, nec jus utendi quod non est servitus, sed merè jus personale, nec actus ipse utendi sine jure aliquo possunt in rebus usu consumptibilibus constitui vel haberi, cum quodlibet præmissorum exigit, quod ex re ipsa (salva rei substantia) possit haberi jus utendi, seu utendi ex re ipsa utilitas aliqua provenire, quod utique in rebus nequit usu consumptibilibus reperiri. Nec obviat prædictis, quod idem prædeceff. not. in ordinatione prædicta etiam illorum, quæ ad vitæ sustentationem pertinent sibi & Romanæ ecclesiæ dominium, reservari: hoc enim de rebus illis duntaxat debet intelligi, quæ usu non sunt consumptibiles, sine quibus humana vita non est sustentabilis, quæ utique non sunt pauca. Licet autem in rebus usu consumptibilibus, nec jus utendi, nec ipsum uti possit constitui vel haberi, ipsæ tamen poterit jus abuti: Abuti autem (dum tractatur de rebus usu consumptibilibus) pro rei consumptione sumitur, quod ei opponitur, quod est uti. Vti quidem præsupponitur, quod cum usu salva rei substantia maneat, sed abuti exigit, quod cum actu hujusmodi rei substantia consumatur: cum abuti nihil aliud, quam contra naturam usus uti in hac materia propriè possit dici. Licet autem quis re utilis abique jure utendi aliquo uti possit, ipsam tamen uti etiam in re tali abique jure utendi, separato à dominio vel conjuncto, nec ab aliquo potest constitui, nec à quoquam haberi. Et quod talis usus constitui nequeat, ex hoc patet, quod dare vel constituere quod suum non est, nec ad se pertinet, nemo potest, licet interdum illud dare possit aliter, quam sit suum. Actus autem ipse utendi ad utentem pertinet, in quantum quis suorum actuum per liberum arbitrium & voluntatem dominus dicitur, cum per hoc illos non exercere valeat, vel etiam exercere: non autem actus ipse utendi ad eum pertinet, qui concedit alii, quod in re sua actum illum valeat exercere: quod utique nihil est aliud, quam quod actum suum ad rem concedens ad actum suum utens valeat applicare. Sicut qui equum suum alicui commodat, non actum equitandi concedit commodatario, sed quod actum illum in equo suo valeat exercere: quod non est unicus actum utendi simpliciter concedere sine jure, cum hoc concedere nihil sit aliud, quam concedere jus utendi: quod quidem jus utendi separatum à proprietate seu dominio in rebus, quæ usu consumuntur, nequit constitui: ut patet manifestè ex prædictis. Præterea quod simplex usus, id est, sine jure utendi à proprietate seu dominio separatus, etiam in re utilis haberi nequeat, sic probatur. Si enim possit haberi usus talis, aut ante actum ipsum, aut in ipso actu, aut post completum actum hujusmodi haberetur. Quod autem hoc nequeat fieri, ex hoc patet, quod

1. Utique possit in Clementinis, prædeceff. not. subdit, videri duntaxat.

non est, nequaquam haberi potest: patet autem quod ad usum ipsam antequam exercetur, aut etiam dum exercetur, aut postquam perfectus est, in rerum natura non est, ex quo sequitur, quod haberi minime potest: licet enim & ante actum ipsum quis facultatem illam habeat exercendi, per hoc tamen actus ipse in rerum natura, nisi in potentia, non existit: cum autem actus est in fieri, nec adhuc quod ipse actus in rerum natura sit, potest dici, licet pro eo quod sit in fieri, dici possit: quod enim de actu, qui est in fieri, preterit, vel futurum est, jam non est in rerum natura, sed memoria vel apprehensione tantum, est, quare nisi prout in memoria vel apprehensione tantum est, haberi nequaquam potest. Quod autem in presenti sit, momentaneum vel instantaneum est, quod utique magis intellectu quam sensu percipi potest: unde nec potest haberi pro tunc, nisi pro momento illo seu instanti, in quo cum sit, potest dici actum post actum completum: licet si ex facto ipso producta res aliqua fuerit, res ipsa facta haberi valeat, factum tamen ipsum, quod iam transiit, nisi in memoria (prout supra dictum est) non habetur. Præterea si simplex usus abique jure utendi haberi possit ab aliquo, constat, quod non justus esset actus utendi hujusmodi reputandus: cum ille usus fuerit, cui jus non competeat utendi: talis autem usus non justus ad perfectionis statum nequaquam pertinet, nec perfectioni aliquid adjicit, sed sibi repugnare potius ac detrahere noscitur manifeste. Quod autem usum non justum conditor canonis fratribus ipsis intellexerit referre, nequaquam debet aliquis sapiens affirmare, imò quod de justo intellexerit ex eo potest evidenter apparere, quod in eadem ordinatione curavit adicere, quod illarum rerum dumtaxat in se & ecclesiam Romanam recipiebant dominium, quantum usum facti liceret habere fratribus seu ordini antedictis, subjungens nihilominus, quod non rerum omnium usum habere debeant fratres Christi: quantum autem ad usum facti simplicem absque omni jure utendi atinet, nulla rerum quoad fratres differentia est censenda: sic enim uti de facto postest prohibitis, ut permittis: quare præmissa rerum distinctio ad illum usum facti potius est referenda, pro quo ipsis competit fratribus ipsis prohibitus noscitur, & quarundam permittis: ex quo sequitur, quod usus facti, de quo ordinatio loquitur, de tali intelligi debeat, qui justus sit, id est pro quo competeat jus utendi, & hoc conditor ipse canonis exprimit evidenter, cum in eadem ordinatione adiecit, quod moderatus usus in expressis prius rebus ipsis fratribus est concessus. Præterea si in rebus consumptibilibus possit usus constitui vel haberi, nequaquam simplex, nec à rei substantia, proprietate, seu dominio separatus usus hujusmodi potest dici, cum per talem usum, id est utendi actum, & in ipso actu, & cum ipso actu res consumatur hujusmodi, ac in ipsius rei exercetur substantia, nec sine ipsius consumptione esse valeat usus talis: ex quo patet, quod usus talis nec simplex nec separatus à dominio potest dici. Rursus à nudum fratribus ipsis ordinatio prædicta non profuit, sed etiam occasionaliter honoris sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ non leviter detrahit & detrahit. Nunquid non præfata ecclesiæ de rogantur honori, si ipsam oportet nunc in foro ecclesiastico, nunc in seculari, interdum quoque coram pedanegjudicibus, & plerumque pro rebus parvis & vilibus continere litigare? Hoc autem notum est fieri, cum occasione retentionis dicti domini omnes causæ occurrentes agendo vel defendendo pro bonis hujus-

modi nomine Romanæ ecclesiæ vitium cupiditatis privilegii à se. re. Martino Papa quanto prædicto nostro concessi, super hoc agitur, & quod (prout ostendendum) procuratores causarum hujusmodi non vixare dicantur inebriari, licet potestatem procuratoribus talibus per privilegium concessam, quoad administrationem bonorum parochiarum servatam non fuerit, nec serventur, que contra notam & injuriam sanctæ Romanæ ecclesiæ, & in debitum redundare. Adhuc ordinatio antedicta, quod verlarum Provinciarum adhuc in cura ecclesiæ habet infirmatio, qui quidem fratres facti per procuratores nituntur defendere antedictis. Non magis qui veritatem tenentur colere, veluti, quibus illa veritas noscitur, licet imminet, vitium tenentis in rebus, illa volentes in sancta Dei ecclesiæ, que non recto obtinent tantum, sed que se potius obtinent: immittis in scrutinio recte considerationis adhiberi in deliberatione cum fratribus nostris & multis aliis personis diligentibus, dignum arbitantes & congruum profectores dicti ordinis non verbis tantum, non factis actibus, sed operibus claris venare suffragio, præ aliis mendicantibus vendicare, ac nihilominus honori sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ ipsi debent possit gloria, si tam perverfa simulatione, quæ ipsi simulantibus officit, & aliis gravibus damnum subministrat, dissimulando illi occurrent, contentes, ac insuper volentes indemnitate prælationis & rectorum salubriter super hoc providere, notatis in posterum sub pretextu seu pallio talis domini respectu, verbalis, nudi ac enigmatice tantis bonis, quæ ipsi fratres faciunt, inhi, ac fomentum unum unum quædam procedunt ex simulatione hujusmodi. De fratribus nostrorum consilio hoc est illi in perpetuum valituro sancimus, quod in bonis, que in posterum conferentur vel offerentur, aut alia quantolibet obvenire contingat fratribus, seu ordini prædictis, ac vaus, libentis & vestimentis divinis officii præcatis vel dedicandis, que ad ipsos obvenire in posterum, ad que se non extendunt debet incrementum, supra dicta: propter quod constitutionem illam ad ista extendi volumus) nullum jus seu dominium aliquod occasione ordinationis prædictæ seu capituli alterius à quocunque prædecessorum nostrorum super hoc specialiter editæ Romanæ ecclesiæ acquiritur, sed quoad hoc habeantur prioris ordinationes hujusmodi prænon factis. Per hoc autem in his, que ab ipso dicto ordinationibus in bonis prædictis ad dictam ecclesiam provenire vel perinere quomodolibet possent vel debebant, nullum eidem parari præjudicium servent, sed illa sibi expressibus iniuria & inioluntate servent. Et quia præfatum Martini Papæ prædecessoris nostri privilegium, dudum servatum quoad administrationem honorum præmissorum non existit, nec serventur ac ipsorum procuratorum officium, ecclesiæ Romanæ ministris & cultodibus dicti ordinis, ecclesiæ Romanæ iniuriosum, ac multis aliis molestem noscitur, & contra onerosum: distinctus in bonis, ne deinceps pro recipiendis, petendis, extrahendis, defendendis seu administrandis bonis, que in posterum fratribus vel ordini prædictis offerri vel conferri, seu illa obtineri

2 Vide Bart. lib. 2. in v. c. 8. dist. decemem constitutionem Martini non profuit correllam. adde Baltham relatam per Pet. de Ancha in Clem. Extrav.

consequerentur, quibus nominetur a quoquam seu consti-
tutus, anodo nomine sancte Romanæ ecclesiæ procura-
tor, ac occasione cuiusvis privilegii, quicunque ad
indignationem quoniamque bonorum, quæ obveni-
unt in illis, vel ordini contingeret in posterum in ju-
dicio vel extra, agendo vel defendendo, supplicando,
et aliis quomodolibet assumere vel exercere dictæ ec-
clesiæ nomine audeat, nisi de sedis Apostolicæ licentia
speciali: decernentes irritum & inane, si secus a quoquam
in posterum contingerit attentari: Non obstantibus qui-
busvisque privilegiis, à Martino Papa prædicto, vel aliis
predecessoribus nostris ipsius fratribus vel ordinis, sub qua-
cumque forma vel expressione verborum concessis, per
hoc autem dicti ordinis regulis in aliquo non intendimus
decedere, nec privilegia fratribus ipsius seu eorum ordinis
ad Apostolicam sedem concessis, nisi dumtaxat quoad præmis-
sa, in illa ingentia præjudicium aliquod generare. Nul-
litemus hominum licet hanc paginam nostræ sanctio-
nis, constitutionis, & intentionis infringere,
et si a se temerario contraire. Si quis autem hoc at-
tentum præsumpserit, &c. Datum Avinioni 6. Idus Decem-
bris pontificatus nostri Anno 7.

CAP. IV.

Quia qui afferit Christum, & ejus discipulos nihil habuisse, &
in quo habuerunt nihil nisi suum fuisse, erronea est & hæretica.
Falsè etiam est valde notabile, & falsè habet præsumptum, quod
sunt in sacra scriptura sanctis hæretici. Si diligenter extraxerimus
per prædictam & sequentem inspectam, locum hunc aptum fuisse
si aliquando, mea opinione dixerit.

Quia inter nonnullos viros scholasticos sæpe con-
tingit dubium revocari, utrum pertinaciter affir-
mare Receptorum nostrorum, ac Dominum Jesum Chri-
stum, eiusque Apostolos in speciali non habuisse aliqua,
vel in communi, etiam hæreticum sit censendum, diversa
& adversa etiam sententibus circa illud. Nos huic con-
tentioni finem imponere cupientes, assertionem hujus-
modi pertinacem, cum scriptura sacra, quæ in plerisque
locis ipsos nonnulla habuisse asserit, contradicere expresse,
etiamque scripturam sacram, per quam utique fidei or-
dines probantur articuli, quoad præmissa ferme-
ntem spero supponat continere mendaciam, ac per conse-
quentiam quantum in ea est ejus in totum fidem evacuans,
scilicet catholicam reddat, ejus probationem adimens, du-
bitam deinceps, deinceps errorem fore censendam &
hæreticam, de fratribus nostrorum consilio hoc perpetuo
declaramus edicto. Rursus in posterum pertinaciter af-
firmare, quod Receptorum nostrorum prædicto ejusque Apo-
stolorum, quæ ipsos habuisse scriptura sacra testatur, ne-
quequam ipsi utendi contempserit, nec illa vendendi
sua doctrina sua habuerint, aut ex ipsis alia acquirendi,
quæ tamen ipsos de præmissis scripsit scriptura sacra testa-
tur, ita ipsos potuisse facere supponit expresse: cum talis
assertio ipsorum usum & gesta evidenter includat in præ-
dictam non posse, quod utique de usu, gestis, seu factis Re-
ceptorum nostrorum Dei filii sentire nefas est, sacra scriptu-
ra quoque doctrinae catholice inimicum; assertio-
nem ipsam pertinacem de fratribus nostrorum consilio de-
cepisse certè fore censendam merito ac hæreticam
declaramus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
paginam nostram declarationum infringere, vel ausu
impetentio contraire. Si quis autem, &c. Datum Avi-
nionensi 1. Idus Novemb. Anno 7.

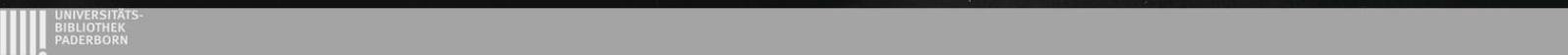
CAP. V.

Reprobatur opinio illorum detractorum, qui præsumunt

1. Vide S. Anton. p. 4. tit. 12. c. 4. §. 23. & Thurotorem, in sum-
ma & Ed. L. 1. c. 12. ad 10. argum.

impugnare constitutiones. Item, 22. Ad conditorem canonum. Et
Cum inter nonnullos supra nominatos prædictos. Et præmis-
si responsiones ad omnes istas objectiones, tandem declarantur
tantquam hæretici, & Romane ecclesiæ rebelles, ab omnibus evitan-
di, si demopso fuerint verbi vel scripto aliquid defendere vel ap-
probare contra illas præsumptum. Sic habetur sub parte secun-
da & tertio, de clariorum materia, prolixo & vtili disputatione.

Quia quorundam mentes sic pater mendaci dicitur
excelsisse, quod nostris constitutionibus, quarum
una incipit: Ad conditorem canonum: alia vero,
Cum inter nonnullos: utique tam cum fratribus nostris
sanctæ Romanæ ecclesiæ Cardinalibus, quam cum
multis Archiepiscopis & Episcopis, aliisque ecclési-
arum Præfatis, necnon & compluribus sacre Theo-
logiæ magistris, ac utriusque juris Professoribus delibe-
ratione præhabita diligenter digestis, ac de præmis-
sorum fratrum nostrorum consilio præmalgatis: non abs-
que multa temeritate plebilis, nisi sunt detrahere,
& continentur veritatem quam continent, per falsas in-
finitas obfuscare. Nos iam perniciosius audis, ne eorum
doctrina pessimè simplicium animos labefaceret, ac in
sui erroris devium deducere valeat, de eorundem fra-
trum consilio decernimus super hoc salubriter (ut se-
quitur) providere. Ad impugnandas autem consti-
tutiones prædictas supra scripta ratione, tam verbo
quam scripto usi sunt publice, sicut ferret: illud, in-
quidam, quod per clavem scientiæ, in fide ac moribus
semel definitum Romani Pontificis, adeo immuta-
bile perseverat, quod illud successores revocare non
licet in dubium, nec contrarium affirmare: licet de-
iis, quæ per clavem potestatis ordinaverint, afferant
licet esse: in confirmatione autem regula ordinis fra-
trum minorum, Honorii tertii, Gregorii noni, Inno-
centii quarti, Alexandri quarti, Nicolai quarti præde-
cessorum nostrorum summorum Pontificum hæc verba
asserunt contineri: Hæc est regula Evangelicæ Christi, &
Apostolorum imitatrix, quæ nihil in hoc mundo habet
propriam vel commune, sed in rebus, quibus utun-
tur, habent simplicem usum facti: his addere præ-
sumentes, præfatos summos Pontifices, & multa concilia
generalia per clavem scientiæ definitis paupertatem
Christi & Apostolorum consilio perfectè in expro-
priatione cuiuslibet temporalis domini civilis & mun-
dani, & sustentationem eorum in solo & vtili
facti usum constituisse: ex quibus nituntur concludere,
non fuisse, nec licere ipsorum successores contra
præmissa aliquid immutare. Ideoque cum consti-
tutio nostra in ratione prædicta, contra definitiones præ-
dictorum prædecessorum nostrorum (sicut asserunt) de-
finitur, Christum & Apostolos in his qui habuerunt ha-
buisset non tantum simplicem usum facti, sed jus facien-
di de ipsis, eosque ipsos fecisse scriptura sacra testa-
tur: pertinacem assertionem dicentium ipsos jus hujus-
modi nunquam habuisse, cum actus illorum fuisse con-
cludant non iustos, quod de Christo nefas est dicere,
hæreticam declarando: concludere satagunt, licet fal-
sò, nobis non licuisse declarare vel statueri supra-
dicta. Item quia constitutio, Ad conditorem cano-
num: contra definitiones prædictas fratres minores asserit
non posse habere in re aliqua simplicem usum facti,
nituntur similiter concludere contra ipsam. Quod
autem quos in ratione prædicta præmittitur, videlicet,
quod illa, quæ per clavem scientiæ in fide ac moribus
summis pontificibus semel sunt definita, eorum
successoribus revocare non licet in dubium, nec contrarium
asserere, licet secus sit (sicut dicunt) in his quæ per
clavem potestatis per summos Pontifices ordinantur,
profus sit contrarium veritati, patet ex sequentibus evi-
dentem: primo quidem secundum illos, qui tenent clavem

nullo obvia supradictis: adhuc non apparet ipsum di-
 velle sustentationem Christi, & Apostolorum eius in so-
 lo & modo simplici consistere usu facti: cum, quoad
 Christum & Apostolos, nullam prafatus praeceptorum
 noster Nicolaus in sua declaratione fecerit: merito
 nem: imo sensuiferis videtur expresse quod p[ro] aliud
 a proprietate habuisse potuerunt: cum de sola abdicat-
 ione proprietatis non juris alterius, in prafata decla-
 ratione, quantum ad ipsos attinet, mentio haberetur. Ad-
 hac idem Nicolaus praeceptorum noster videtur sensisse,
 quod Christus & Apostoli etiam quibus proprietatem
 habuerant aliquid in communi, cum enim in sua de-
 claratione prafata verba de abdicatione proprietatis
 dicitur, respondens objectioni tacita, qua sibi de locu-
 tis, quos Christus habuisse in Evangelio legitur, pote-
 rat fieri, statim quae sequuntur, subiungit: nec his quili-
 quam poterit obfistere, quod interdum dicitur Christum
 loculos habuisse: nam sic ipse Christus, cuius perfecta
 facta opera in suis actibus, viam perfectionis exerceat,
 quod interdum infirmorum imperfectioni condescen-
 dens & viam perfectionis extolleret, & imperfectionem
 infirmas feminas non damnaet: sic & infirmorum
 perfectionem Christum asserit in loculis suscepisse. Atque
 commentum de loculis fuisse obiecto, nisi intellexit
 sic Christum etiam quoad proprietatem loculos ha-
 buisse. Praeterea si diceretur Christum in loculis ha-
 buisse tantummodo simplicem usum facti, frustra dice-
 retur, quod in personam infirmorum ipsos Christus
 habuit loculos: cum secundum eum perfectis etiam
 conveniat habere simplicem usum facti. Et si quaeratur,
 propter quos infirmos istos loculos habuerit: Au-
 gustinus, cuius dictum inferunt est in decretis, respon-
 det dicens: Habebat dominus loculos a fidelibus obla-
 tos, confertis, & suorum necessitatibus, & aliis indi-
 gibus tribuit: unde constat ipsum de suis discipulis
 hoc tenuisse. Nec hoc sicut in communi & quod
 propriam aliquam habere derogat, iuxta dictum
 Greg. IX. praeceptorum, altissimae paupertatis, qui in quadam
 haec verba dicit expresse, fratres praeceptores & mi-
 nores in altissima paupertate Christo pauperi famula-
 ri: & tamen constat ipsos praeceptores habere in com-
 muni etiam quoad proprietatem aliquam, quod eorum
 regulae & statuta non repugnant. Hoc etiam Alexander
 praeceptorum noster prafatus in commendatione libelli,
 contra statum, praeceptorum & minorum editi videtur
 sensisse, in qua aliquando de dictis fratribus, quae se-
 quuntur, subiungit, cum insuper respondet, quod idem
 praeceptorum noster Deum derelinquunt, exiit vitae
 solitariae mendicantes, Christumque imitentur paupe-
 rum, perfectionem Evangelicam amplectendo: propter
 quod videtur apparere eos non solum in statu salvan-
 dum consistere, sed etiam perfectionem, & per suam reli-
 gionem observantiam, qua quidem ipsius perfectionis
 Evangelicae tenentiam, in aeterna retributionis praemio
 purgationem gloriam promereri: ubi quidem
 videtur illi, praeceptores Christum pauperem imitari,
 quoque perfectionem Evangelicam amplectari, & in
 ea vivere perfectum, quodque ipsorum religio-
 nis observantia perfectionis Evangelicae tenet formam,
 de tamen constat ipsos habere posse etiam quoad pro-
 priam aliquam iuxta eorum regulam in communi.
 Hoc obstat, quod dicit Innoc. alias Celestinum V. prae-
 ceptorem nostrum dixisse, altam paupertatem esse,
 habere paucis propria propter Deum: altiore, quae nul-
 la habet propria, tamen habet in communi: altissimam,
 quae nihil habet in hoc mundo, nec in proprio, nec in
 communi. Dicitur quidem quod hoc dixerit, non ut
 papa, sed ut frater Petrus de Tarantasia, in quadam po-
 sita sua, quae dicit praeceptorum summorum Ponti-
 ficum, hanc et merito praefenda. Dicit etiam quod
 Apollonius de tali altissima loquitur paupertate, dicens:

Et altissima paupertas eorum abundavit in divitiis sim-
 plicitatis eorum, quod evidenter est fallum: qui ibi
 loquitur de paupertate Macedonum, qui etiam in sa-
 crali bona temporalia obtinebant: de quibus Aposto-
 lus asserit, quod supra virescitas miserant elemosynas
 sanctis. Quod autem dicitur in declaratione Nicolai
 praeceptorum nostri contineri, quod fratres minores
 in rebus, quae eis obveniunt, habent tantum simplicem
 usum facti: dicimus quod si ipse intellexerit simplicem
 usum facti denudatum omni iure, ita quod fratres ipsi
 seu ordo nullum jus habeant utendi, hoc est expresse
 contra declarationem Greg. Innoc. Alex. summorum.
 Pontif. praeceptorum, quibus expresse quod talium bo-
 norum ordo usum habeat, continetur, quod de usu
 juris est intelligendum necessario, ut superius est pro-
 batum. Adhuc dicimus quod est cum hoc impossi-
 bile, scilicet usum facti simplicem abique iure aliquo (quod
 nihil aliud, quam ipsum uti proprie potest dici) posse
 in re aliqua etiam usu non contemptibili ab aliquo ob-
 tineri, prout in decretis ad conditorem canonum, est pro-
 batum: & Ang. in lib. XI. de adu. tenet expresse,
 praeterea si simpliciter usus denudatus ab omni iure ha-
 bere non possit ab aliquo, constat quod status utendi huius-
 modi esse reparandus non iustus, cum ille usus fuerit
 cui ius non competebat utendi: usus autem non iustus
 ad perfectionis statum nequaquam pertinet, nec perfe-
 ctionis aliquid adiicit, sed sibi repugnare potius nosci-
 tur manifeste. Quod autem usum talem non iustum
 conditor canonis fratribus ipsis intellexerit reservare,
 probabile non videtur: imo quod de iusto intellexerit,
 ex eo potest evidenter apparere, quod in eadem ordi-
 natione adiicit, quod illarum rerum duntaxat in se &
 etiam Rom. eccl. recipiat dominium, quarum usum
 facti liceret habere fratribus seu ordini antedictis sub-
 iungens quod non rerum omnium usum habere debe-
 ant fratres ipsi. Quantum autem ad usum facti simpli-
 cem abique omni iure utendi atinet, nulla rerum potest
 esse ceteris differentis quoad fratres: sic enim ut de
 facto possunt prohiberi, ut permittitur. Ex quo sequi-
 tur quod usum facti, de quo ordinatio loquitur, de tali
 intelligi debeat, qui iustus sit, & pro quo competat ius
 utendi, & ipse videtur conditor canonis ex eo etiam sen-
 sisse, quod in eadem ordinatione subiunxit, quod mo-
 deratus usus in expensis prius rebus ipsis fratribus est
 concessus. Rursus impugnatores constitutionum hu-
 jusmodi asserere publice perhibentur, quod libellum
 & dicta magistrorum asserentium dictam paupertatem
 & vitam ditorum fratrum non esse Evangelicam &
 Apostolicam, summi Pontifices damnaverunt, disti-
 ctius per Apostolicas literas inhibentes, ne quisquam
 praemissa vel aliquod praemissorum contumaciter adue-
 re, seu quomodolibet praesumeret defendere, statuentes,
 quod praesumens contrarium tanquam contumax, ex-
 cels. Rom. rebellis, ac ut hereticus haberetur. Ad quod
 dicimus asserentem huiusmodi falsam esse: non enim
 continetur in sententia supradicta, quod contra faciens,
 ut hereticus haberetur, qua quidem quoad hoc conti-
 net, quae sequuntur: Nos enim nihilominus auctoritate
 praesentium districtius inhibemus, ne quisquam praemissa
 vel aliquod praemissorum pertinaciter asserat,
 vel quomodolibet defendere praesumat: quicumque ve-
 ro hoc praesumpserit, tanquam contumax, & excelsus
 Roman. rebellis ab omnibus fidelibus habeatur: non
 sicut adiectum quod ut hereticus habetur, ut patet
 in ferre sententiae condemnationis praedictae. Rur-
 sus asseruisse dicuntur publice huiusmodi asserentes,
 quod nonnulli in hoc mundo, nec in proprio, nec in
 communi. Dicitur quidem quod hoc dixerit, non ut
 papa, sed ut frater Petrus de Tarantasia, in quadam po-
 sita sua, quae dicit praeceptorum summorum Ponti-
 ficum, hanc et merito praefenda. Dicit etiam quod
 Apollonius de tali altissima loquitur paupertate, dicens:

Al. ita: & Augustin. de doctrina Christiana tenet, & c.
 b. Nota text. bene, & qui dicitur hereticus, vide gloss. Cle-
 ment. I. de usu, & hereticus e. q. 1. & Joan. de Turrecre. lib. 4. par. 10.
 a. 1. 1. 1.

coramdem fratrum consilio inhibemus, ne quisquam
contra definita, ordinata seu facta per ipsam verbo vel
scripto scienter approbet aliquid, vel defendat. Si quis
vero contra praesumpserit, tanquam contumax, & re-

bellis Roman. Eccles. ab omnibus habeatur. Nulli
ego, &c. Data Avinion. IV. Idus Novembis
Pontificatus nostri Anno
nono.

Constitutiones viginti Joannis vigesimi secundi pape

EXTRAVAGANTES COMMUNES, A DIVERSIS ROMA- NIS PONTIFICIBUS POST SEXTUM EDITÆ, CUM SUI (UT VO-

CANT) SUMMULIS.

DE CONSUETUDINE.

TITULUS I.

CAP. VNIC.

*Conseruato impediens ne legati sedis Apostolicæ recipiantur, non valet: & illa non obsta-
re legati ipsi sunt ab omnibus recipiendi, & eos impediens ipso facto excommu-
nicationem incurrant, & eorum terra ecclesiastico sub-
iacentur interdicto.*

Ioannes XXII.

Vper gentes & regna Romanus Ponti-
fex à Domino constitutus, cum perso-
naliter singulas regiones circuire non
possit, nec circa gregem sibi creditum
curam pastoralis sollicitudinis exercere:
necesse habet interdum ex debito im-
posita seruitutis suos ad diversas mun-
dipartes (propt necessitates emergerint) destinare lega-
tos, qui vices ipsius supplendo, errata corrigant, alpera
in ipsa coarctent, & commissis sibi populis salutis in-
terueniam ministrent. Verumtamen aliqui huiusmodi
missionem & potestatem ipsius Roman. Pontificis, quasi
non ab homine, sed à Deo recepti, sub suo arbitrio redige-
re solent, legatos ipsos nisi ab eis petiti fuerint, vel
de benedictione eorum transmissi, sibi terras subiectas
sacerdotibus hoc eis de consuetudine competere ingredi
non permittunt. Nos huiusmodi consuetudinem, non
rationabilem, quam nonnunquam animarum sa-
lutarioriam, detrahentemque Apostolicæ potestati,
auctoritate Apost. penitus reprobantes, legatos ipsos ab
omnibus, cuiuscunque preeminentiæ, conditionis, aut
potestatis fuerint, debere admitti decernimus: nec eos pra-
ter ipsius consuetudinem impediri posse à quoquam
Castellano nomine gloriante, quo minus regna, provin-
ciae & terras qualibet ad que ipsos destinari contigerit,
impediatur libere, ac commissis sibi legationis officium
non exant in eisdem. Qui vero de cæteris super prædi-
ctis dicitur legatos, aut eorum nuncios, quos ad qualcon-
que partes pro causis quibuslibet sedes ipsa transierit,
praesumpserit impedire, ipso facto sententiam excommu-
nicationis incurrant. Regna, terra & loca qualibet
subiecta eidem tandem sint eo ipso ecclesiastico suppo-

sita interdicto, quamdiu in huiusmodi contumacia du-
xerint persistendum. Non obstantibus quibuslibet in-
dulgentiis, aut privilegiis, Imperatoribus ac Regibus, seu
quibuslibetque aliis sub quibuslibetque modis, tenoribus
& formis à sede ipsa concessis, quæ contra præmissa nullis
voluntus suffragari.

DE POSTVLATIONE PRALA- TORUM

TITVLVS II.

CAP. VNIC.

*Minores XXVII. annis seculares, & mendicantes religiosi, ad
certas ecclesias prohibentur postulare: & puniuntur tam postulan-
tes, quam postulati.*

Ioannes XXII.

Dispensis & periculis variis, quæ ex subseri-
ptis postulationibus possent ecclesis eveni-
re, & vacationum diuturnitatibus, quæ con-
sueverunt nonnunquam ex postulationibus irrationa-
bilibus provenire, ac dispensis, quæ inde frequenter
ecclesis incurrant, ad futuram rei memoriam obstitere
cupientes: illum, qui vigesimum septimum non antege-
rit annum, ad cathedralem, necnon professorem cuiuslibet
mendicantium ordinis ad inferioris cathedrales ecc-
lesias, ad monasteria extra suos ordines postulari edi-
cto perpetuo prohibemus. Quod si secus postulatum fue-
rit & attentatum, irritum ac nullius sit momenti.
Et qui scienter processerint ad eandem, ea vice postulandi